

ऋग्यजुःसामान्येव धामानियस्यतं दशार्धाविपंचधानाः करंभः परिवापः पुरोडाशः पयश्चेतिपंचहवीषितदात्मकं सप्ततवइवयोजनीयाः गायत्र्यादयो यस्मिन्तंसप्ततंतु ॥ ४२ ॥ चतुर्भिरिति आश्रावयेति चतुरक्षरं अस्तु श्रौचडिति चतुरक्षरं यजेति द्वाक्षरं येयजामहे इति पंचाक्षरं द्वाक्षरं इति सप्तदशभिरक्षरैर्यो हूयते तस्मै होमात्मनेमनः ॥ ४३ ॥ सुपर्णः वेदपुरुषः यजुरित्यस्य नाम छंदांसि गायत्र्यादीनियस्य गात्राणि हस्तादीनि चिद्वत्त्रिभिर्ऋग्यजुःसामभिर्वर्तते इति योगाद्यज्ञः स एव शिरोयस्य यस्य रथं तरं बृहच्चैकल्यिकं सामग्रीतिवाक्यं ॥ ४४ ॥ सहस्रसमे सहस्रसंवत्सरे सत्रे जज्ञे आर्बिर्वभूव ॥ ४५ ॥ पादाश्च

ऋग्यजुःसाम धामानंदशार्धहविरात्मकं ॥ यंसप्ततंतु त्वं तितस्मै यज्ञात्मनेनमः ॥ ४२ ॥ चतुर्भिश्चतुर्भिश्च द्वाभ्यां पंचभिरेव च ॥ हूयते च पुनर्द्वाभ्यां तस्मै होमात्मनेनमः ॥ ४३ ॥ यः सुपर्णो यजुर्नामच्छंदो गात्रं खिद्वच्छिराः ॥ रथं तरं बृहत्साम तस्मै स्तोत्रात्मनेनमः ॥ ४४ ॥ यः सहस्रसमे सत्रे जज्ञे विष्वस्तजानृषिः ॥ हि रण्यपक्षः शकुनिस्तस्मै हंसात्मनेनमः ॥ ४५ ॥ पादांगं संधिपर्वणं स्वरव्यंजनभूषणं ॥ यमादुरक्षरं दिध्यंतस्मै वागात्मनेनमः ॥ ४६ ॥ यज्ञांगो यो वराहो वैभूत्वा गामुज्जहार ह ॥ लोकत्रयहितार्थाय तस्मै वीर्यात्मनेनमः ॥ ४७ ॥ यः शैते योगमास्थाय पर्यके नागभूषिते ॥ फणा सहस्ररचित तस्मै निद्रात्मनेनमः ॥ ४८ ॥ यस्त नोति स तां सेतुं नृतेनामृतयोनिना ॥ धर्मार्थव्यवहारंगैस्तस्मै सत्यात्मनेनमः ॥ ४९ ॥ यं पृथग्धर्मं चरणाः पृथग्धर्मं फलैषिणः ॥ पृथग्धर्मैः समर्चतितस्मै धर्मात्मनेनमः ॥ ५० ॥ यतः सर्वे प्रसूयते त्वनंगत्मांगं देहिनः ॥ उन्मादः सर्वभूतानां तस्मै कामात्मनेनमः ॥ ५१ ॥ यंच व्यक्तस्य मय्यक्तं विचिन्वति महर्षयः ॥ क्षेत्रक्षेत्रज्ञमासीनं तस्मै क्षेत्रात्मनेनमः ॥ ५२ ॥ यं त्रिधात्मानमात्मस्य दत्तं षोडशभिर्गुणैः ॥ प्राहुः सप्तदशं सांख्यास्तस्मै सांख्यात्मनेनमः ॥ ५३ ॥ यं विनिद्राजितश्चासाः सत्वस्थाः संयतैर्द्रियाः ॥ ज्योतिः पश्यंति युजानास्तस्मै योगात्मनेनमः ॥ ५४ ॥ अपुण्यपुण्योपरमेयं पुनर्भवं निर्भयाः ॥ शांताः संन्यासिनो यांति तस्मै मोक्षात्मनेनमः ॥ ५५ ॥ यो सौयुगसहस्रातिप्रदीप्तार्चिर्विभावसुः ॥ संभक्षयति भूतानि तस्मै घोरात्मनेनमः ॥ ५६ ॥

रणाः पदसमूहावाक्यानि वा अंगा निहस्तादीनियस्यतं पादांगं संधयः शाब्दिकप्रसिद्धाः पर्वणि अंगुल्यादिकांङानि स्वराः अचः व्यंजनानि हलः ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ सेतुंतरणोपाययोगधर्मं ऋतेन वेदोक्तेन उपायेन अमृतयोनिना मोक्षहेतुना धर्मार्थएव न त्वर्थकामार्थो व्यवहारो वागादिपरिस्पंदस्तदर्थानि अंगानितैः जितैरिन्द्रियैरित्यर्थः ॥ ४९ ॥ धर्मैः पाशुपतपंचरात्रादितंत्रैः ॥ ५० ॥ अनंगत्मानिका मययानि अंगानियस्यसः अनंगत्मांगः सचासीदेही च तस्य अनंगत्मांगं देहिनः ॥ ५१ ॥ व्यक्तस्य देहात् तस्य क्षेत्रेषु द्द्वौ ॥ ५२ ॥ आत्मानं चेतनं आत्मस्थं नित्यं स्वरूपस्थितमपि षोडशभिर्गुणैर्गुणकार्यैरेकावशभिरिन्द्रियैः पंचभिर्भूतैश्च त्रिधा जायतस्वमसुभिषु उदारतनुमसु प्ररूपैर्दत्तं ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥